

Egy este Sztravinszkijjal

Kéri Mihály tárlata

Érdi Galéria, 2016. I. 15-ig

P. SZABÓ ERNŐ

Kéri Mihály festőművész megszakításokkal több mint fél évszázada él Érden, művészeti tanulmányait is itt kezdte a 60-as évek elején a Párizsból hazatért Szepes Gyula művészeti iskolájában. A 70-es évek elejétől folyamatosan jelen van a kortárs magyar képzőművészeti élet színpadán, miközben azonban az ország számos pontján, de például Németország, Finnország, Svédország, Olaszország városaiban is csoportos kiállítások során vett részt, s hazai kiállítótermek mellett egyéni tárlata volt 2014-ben a párizsi Toko Galériában is (Fritz Rautner és Karsch Manfred társaságában), művészeti munkássága éppen abban a városban nem

KÉRI MIHÁLY:

Ez nem az, 2015,
akril, vászon, 100x120 cm

bemutató albumot is, amelynek bevezető tanulmányát Novotny Tihamér írta *Drámai kézmozdulatok – gyógyító arányok mértanába zárva* címmel, s amely album a korábbi évtizedek műveiből adott rövid válogatás – mondjuk így: ízelítő – után az ezredfordulótól máig ívelő időszak alkotásait mutatja be.

Az előbbi, dokumentációként kezelhető összeállítás jól érzékelteti, hogy pályakezdekéskor Lakner László korai műveivel közel álló, erősen drámai hatású táblaképekkel jelentkezett, majd pedig a kompozíció centrumába állított jelek, elbukó, elmosódó figurák jellemezték munkáit. A figuralitásra utaló formák később eltűntek, s a háttér vált a mű tárgyává, azaz széles ecsetvonásokkal festett, erősen expresszív felület lett a mű témája.

A festészetében 2000 táján bekövetkezett jelentős változást így kommentálta: „Mindinkább a festészet autonóm nyelve érdekelt. A pont, a vonal, a folt, a tónus, a szín. Nem az elbeszélő, historikus, leíró festői nyelv vagy a külső világ hatásainak visszahatása vált fontossá, hanem a képpel történő folyamatos belső párbeszéd.” Nos, ennek a belső párbeszédnek az alakulását, vagy legalább néhány részletét kísérhetjük figyelemmel a kiállítás alkotásait szemlélve, amelyek az elmúlt hat évben születtek, azóta tehát, hogy a Szepes Gyula Művelődési Központban Misi hatvanadik születésnapján kiállítását megrendezték.

Kobaltbau – ez a kiállítás legkorábbi festménye, izgalmas faktúrájú kobaltkék felületet látunk rajta, ez alól az erőt, dinamikát, életörömet sugárzó felület alól sejlenek fel a színskála egyéb elemei, míg a kép bal alsó sarkában egy fehér csíkot látunk, amelynek egyik végét a képfelület egészét átlós irányban kettéosztó vonal zár le. Ez a képi szerkezet a következő évek jó néhány alkotásának

KÉRI MIHÁLY:

Cím nélkül, 2015,
akril, vászon, 50x50 cm

jelenthetett meg méltó módon, amelyben alkotói, művészetszervezői munkássága kiteljesedett. Az Érdi Galériában, amelynek a vezetője, többnyire csak egy-két művel szerepelt – például az Érdi Művésztelep 2009-2015 közötti tevékenységét bemutató tárlatokon –, így hát mára valóban elérkezett az idő, hogy sor kerüljön itt egyéni tárlatára is. Az már külön szerencse, vagy inkább ajándék, hogy ez alkalommal kézbe vehetjük a műveit

a szerkezetét előlegezi, például a 2011-es *Cím nélkül*ét, a diagonális osztály helyét azonban egyre inkább a horizontális és vertikális erővonalak párbeszéde veszi át. A kimetszések, a kép egészének a hatását alapvetően meghatározó, többnyire izgalmas fakturális hatású, nagy, egynemű felületet ellenpontoszó négyzetes alakzatok megmaradnak, ahogyan például a 2012-es *Cím nélkül* mutatja, illetve, ahogyan a 2012-es *Kompozíció*n, a 2013-as *Cím nélkül*ön vagy a 2014-es *Fehér kereszt*en. Oly módon váltanak dimenziót, hogy maguk válnak a festmény domináló elemeivé. Az érzékletes módon megfestett, a kép nézőjében messzire vezető asszociációs sort elindító felületek mellett a hiány jeleit látjuk? A sejtetés eszközeiként is felfoghatóak az alárendelt négyzetes formák – vagy éppen egy olyan terepformához való elérés jeleiként, amely a megismerés új eszközeinek megtalálására ösztönzi a mű létrehozóját, szemlélőjét? Esetleg a legfontosabb az lenne, hogy a monokromia gazdagságát tudatosítsa nézőjében?

A Száva Jeszenovácánál – idézi fel bennem kiváló kerámiaszobrásunk, Kungl György egy korábbi plasztikájának a címét Kéri Mihály festményének a címe, *A Duna Érdnél* – egy változást is jelez: az utóbbi évek képeiben a betű, a szám többször is megjelenik, ha úgy tetszik, a ráció, a logika, az írott és verbális kommunikáció jelei ellenpontoszák az izgalmas fakturájú felületet. Ez éppen úgy a festői mondandó gazdagodását jelzi, mint a triptichon forma ismétlődése. A 2014-es változaton a domináló vörös színek összetett geometrikus formák részeként jelennek meg, a 2015-ös *Egy este Sztravinszkijjal* című kompozíció a művek amúgy is folytonosan érzékelhető zeneisége erősödik fel.

Requiem – ez az idén született nagyméretű kompozíció mintha csak a pályakezdés erősen expresszív hatású műveire utalna vissza, hozzá hasonlóan a feketék és az erőteljes kékek párbeszéde jellemzi az év több más festményét is. Aligha véletlenül: valóban szüntelenül és mintha egyre gyakrabban drámai elemek bukkannának fel az életünkben, amelyeket nem lehet nem tudomásul venni, nem lehet a műalkotástól függetleníteni. De éppen ez a tudomásulvétel, a válaszadás kényszerének való engedelmeskedés az, ami igazán értékessé, figyelemre méltóvá teszi a mű egyes részletei, formai, színbeli elemei közötti párbeszédet. No meg az az írónia, önírónia, amely a művészi reflexió részeként ugyancsak mindig is fontos szerepet kapott Kéri Mihály festészetében. *És akkor...* írta egyik legutóbbi képére, egy másikon pedig azt olvashatjuk: *Ez nem az*. Nos, ahogyan az izgalmas fakturát, a vörös felület és az azon megjelenő finom részletek párbeszédét nézem, kibukik belőlem a válasz: De igen. Festészet ez a javából.

KÉRI MIHÁLY: *Cím nélkül*, 2015, akril, vászon, 180x130 cm

KÉRI MIHÁLY: *Kobaltblau*, 2009, akril, vászon, 140x180 cm

